

Doložka vybraných vplyvov

1. Základné údaje	
Názov materiálu	
Zákon, ktorým sa ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňa zákon č. 302/2019 Z. z. o zálohovaní jednorazových obalov na nápoje a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	
Predkladateľ (a spolupredkladateľ)	
Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky	
Charakter predkladaného materiálu	☐ Materiál nelegislatívnej povahy
	☒ Materiál legislatívnej povahy
	☒ Transpozícia práva EÚ
Termín začiatku a ukončenia PPK	Začiatok: 3.9.2020 Ukončenie:
Predpokladaný termín predloženia na MPK*	december 2020
Predpokladaný termín predloženia na Rokovanie vlády SR*	marec 2021

2. Definícia problému
Jednorazové plastové predmety predstavujú približne polovicu všetkých predmetov morského odpadu nájdeného na európskych plážach podľa počtov. Desať najviac nachádzaných jednorazových plastových predmetov predstavuje 86 % všetkých jednorazových plastových predmetov (čo teda predstavuje 43 % všetkých predmetov morského odpadu nájdeného na európskych plážach podľa počtov). Rybársky výstroj obsahujúci plasty predstavuje ďalších 27 % predmetov morského odpadu nájdeného na európskych plážach. Táto iniciatíva sa preto zameriava na 10 najviac nachádzaných jednorazových plastových predmetov a na rybársky výstroj, ktoré dohromady predstavujú okolo 70 % týchto predmetov morského odpadu podľa počtov. Plasty sú všeobecne dostupné, perzistentné a často majú toxické a iné škodlivé vplyvy. V dôsledku perzistentnosti narastajú vplyvy plastového odpadu, pričom každoročne sa v oceánoch hromadí čoraz viac plastového odpadu. Zvyšky plastov sa v súčasnosti nachádzajú v mnohých morských druhoch – v morských korytnačkách, tuleňoch, veľrybách, vtákoch, ako aj v niekoľkých druhoch rýb a mäkkýšov, a tak sa dostávajú do potravinového reťazca. Množstvo plastového morského odpadu rastie, ohrozuje ekosystémy, biodiverzitu, ľudské zdravie, ako aj cestovný ruch, rybárstvo a námornú dopravu. Hlavné faktory nárastu plastového odpadu a jeho šírenia v morskom prostredí súvisia s hodnotovým reťazcom v oblasti plastov a trhom s plastmi, ako aj so správaním jednotlivcov a sociálnymi trendmi. K súčasnej situácii viedlo niekoľko faktorov vrátane všeobecnej dostupnosti plastov, tendencie spotreby polotovarov, nedostatku podnetov na zabezpečenie riadneho zberu a spracovania odpadu, čo vedie k nedostatočnému riadeniu a nedostatočnej infraštruktúre. Problematika jednorazových plastov sa dotýka aj Slovenskej republiky. Množstvo voľne pohodeného plastového odpadu značne narušuje čistotu životného prostredia a na jeho vyčistenie je potrebné vynaložiť niekoľko desiatok tisíc eur ročne. Predkladaný materiál má za cieľ riešiť neustále zvyšovanie tvorby plastového odpadu a únik plastového odpadu do životného prostredia, najmä do morského prostredia, v záujme dosiahnutia obehového životného cyklu plastov.
3. Ciele a výsledný stav
Cieľom predkladaného materiálu je predchádzať vplyvu určitých plastových výrobkov na životné prostredie, najmä na vodné prostredie a na ľudské zdravie, a zmierňovať tento vplyv, ako aj podporiť prechod na obehové hospodárstvo s inovačnými obchodnými modelmi, výrobkami a materiálmi, čo súčasne prispieje k efektívnemu fungovaniu vnútorného trhu. Ciele vychádzajúce priamo zo Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/904 z 5. júna 2019 o znižovaní vplyvu určitých plastových výrobkov na životné prostredie (ďalej len „smernica 2019/904“) budú týmto návrhom zákona prenesené aj do vnútroštátnej legislatívy v oblasti odpadov. Očakávané výsledky/účinky predkladaného materiálu teda sú: • prijatie potrebných opatrení členských štátov na dosiahnutie výrazného zníženia spotreby jednorazových

plastových výrobkov akými sú nádoby na potraviny a poháre na nápoje. Navrhovanými opatreniami sa má doceliť výrazné merateľné zníženie spotreby jednorazových plastových výrobkov do roku 2026 v porovnaní s rokom 2022;

- obmedzenie uvádzania určitých jednorazových plastových výrobkov na trh, pre ktoré na trhu existujú alternatívy. Návrhom zákona sa zakazuje od 03. júla 2021 uvádzať na trh niektoré jednorazové plastové výrobky, ako plastové vatové tyčinky, príbory, tanieri, slamky, miešadlá na nápoje, nádoby na potraviny z expandovaného polystyrénu a výrobky z oxo-degradovateľných plastov;
- stanovenie požiadaviek na dizajn výrobkov pre nápojové obaly, ktoré sú jednorazovými plastovými výrobkami s cieľom zabezpečiť, aby ich uzávery a viečka, ktorých značná časť je vyrobená z plastu, zostali pripevnené k obalu počas ich používania, aby sa takýto odpad nedostal do životného prostredia. Od 03. júla 2024 môžu byť uvádzané na trh nápojové fľaše, ktoré budú musieť spĺňať požiadavku na výrobok, ktorá bude stanovená harmonizovanou normou;
- stanovenie požiadaviek na označovanie jednorazových plastových výrobkov informujúc spotrebiteľov o najvhodnejšej možnosti nakladania s odpadom pre daný výrobok, o nevhodných spôsoboch zneškodňovania odpadu, ktorým sa v prípade daného výrobku treba vyhnúť, o negatívnych environmentálnych vplyvoch vyhadzovania odpadu a o prítomnosti plastov vo výrobku.

4. Dotknuté subjekty

Predkladaný materiál bude mať vplyv na podnikateľské subjekty, ktoré sa zaoberajú výrobou a predajom jednorazových plastových výrobkov uvedených v prílohe č. 7a návrhu, ktorým vzniknú transpozíciou smernice 2019/904 povinnosti v súvislosti s vedením evidencie o uvedených jednotlivých výrobkoch na trh Slovenskej republiky a povinnosťou uchovávania evidencie a ohlasovaných údajov, povinnosťou zvýšenej informovanosti pre spotrebiteľov, povinnosťou zberu a čistenia prostredia, resp. zmenou dizajnu výrobku z dôvodu pevného uchytienia vrchnákov alebo uzáverov k nápojovej fľaši.

Predkladaný materiál bude mať vplyv na výrobcov jednorazových plastových výrobkov uvedených v prílohe č. 7a predkladaného materiálu a výrobcov z oxo-degradovateľných plastov.

Predkladaný materiál bude mať vplyv na výrobcov alternatívnych výrobkov k výrobkom uvedeným v prílohe č. 7a predkladaného materiálu a opakovane použiteľných výrobkov.

5. Alternatívne riešenia

Alternatívne riešenie 0 – pôvodný stav (hrozba nesplnenia záväzkov vyplývajúcich z nedodržania lehoty určenej na transpozíciu smernice uvedenej v bode 1). Alternatívne riešenie 1 – prijatie návrhu zákona (splnenie záväzkov vyplývajúcich zo Zmluvy o fungovaní Európskej únie a riešenie aplikačných problémov vo vzťahu k triedenému zberu odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov). V súlade s cieľom smernice 2019/904 a jej Článkom 4 sa nastavujú opatrenia na zníženie spotreby jednorazových plastových výrobkov. Ide o výrobky, ktorých spotreba sa má znížiť za použitia hospodárskych nástrojov, napríklad nástroje na zabezpečenie toho, že jednorazové plastové výrobky sa konečnému spotrebiteľovi neposkytujú na mieste predaja zadarmo. Ďalej ide o zabezpečenie toho, aby sa plastové výrobky nahradili alternatívami, ktoré sú opätovne použiteľné, ale neobsahujú plasty. V rámci povinností bola zvolená a nastavená kombinácia tak, aby bola zabezpečená dostatočná flexibilita pre výrobcov, ale súčasne aby tieto nástroje boli motivačné a viedli k zníženiu spotreby. Súčasne vychádzajú tieto opatrenia aj z platného a záväzného strategického dokumentu Program predchádzania vzniku odpadov SR na roky 2019 – 2025. V rámci niektorých opatrení ide o transpozíciu v plnom znení z dôvodu, že nie je pre tento prípad daná členským štátom žiadna vôľa resp. možnosť na dosiahnutie tohto cieľa iným spôsobom.

6. Vykonávacie predpisy

Predpokladá sa prijatie/zmena vykonávacích predpisov? ☒ Áno ☐ Nie

Vyhláška MŽP SR č. 366/2015 Z. z. o evidenčnej povinnosti a ohlasovacej povinnosti v znení neskorších predpisov

Vyhláška MŽP SR č. 373/2015 Z. z. o rozšírenej zodpovednosti výrobcov vyhradených výrobkov a o nakladaní s vyhradenými prúdmi v znení neskorších predpisov

7. Transpozícia práva EÚ

Predkladaným návrhom zákona nedochádza k transpozícii smerníc nad rámec minimálnych požiadaviek EÚ.

8. Preskúmanie účelnosti**

* vyplniť iba v prípade, ak materiál nie je zahrnutý do Plánu práce vlády Slovenskej republiky alebo Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky.

** nepovinné

9. Vplyvy navrhovaného materiálu			
Vplyvy na rozpočet verejnej správy z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne
Vplyvy na podnikateľské prostredie z toho vplyvy na MSP	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
Sociálne vplyvy	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
Vplyvy na životné prostredie	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na informatizáciu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na služby pre občana z toho vplyvy služieb verejnej správy na občana vplyvy na procesy služieb vo verejnej správe	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne

10. Poznámky
Aplikácia návrhu § 53a v praxi nebude mať žiadne finančné dopady na rozpočet verejnej správy, nakoľko návrh nežaduje povinnosť používania, a teda aj nákupu nápojov v uvedených obaloch. Ministerstvá, ostatné ústredné orgány štátnej správy a ich podriadené organizácie môžu v rámci svojej činnosti namiesto kupovaných nápojov používať pitnú vodu. Cieľom návrhu je zamedziť nadmernému vzniku odpadu z obalov vznikajúceho pri činnosti uvedených organizácií. V súvislosti so zákazom používania jednorazových plastových výrobkov a v súvislosti so zabezpečením verejných podujatí, ktoré organizuje orgán štátnej správy alebo jej podriadené organizácie nemajú predstavovať dodatočné výdavky na rozpočet verejnej správy, ale všetky výdavky na takéto podujatia majú byť zabezpečené v rámci schválených limitov jednotlivých kapitol.
11. Kontakt na spracovateľa
Ing. Ľubomír Ďuračka, odbor odpadového hospodárstva a integrovanej prevencie lubomir.duracka@enviro.gov.sk
Ing. Ján Federič, odbor odpadového hospodárstva a integrovanej prevencie jan.federic@enviro.gov.sk
12. Zdroje
Pri výpočte nákladov v doložke vplyvov na podnikateľské prostredie bola použitá kalkulačka nákladov regulácie Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky.
13. Stanovisko Komisie pre posudzovanie vybraných vplyvov z PPK
I. Úvod: Ministerstvo životného prostredia SR predložilo dňa 3. septembra 2020 Stálej pracovnej komisii na posudzovanie vybraných vplyvov (ďalej len „Komisia“) na predbežné pripomienkové konanie materiál: „Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony“. Materiál predpokladá pozitívne a negatívne

vplyvy na podnikateľské prostredie vrátane pozitívnych a negatívnych vplyvov na malé a stredné podniky, pozitívne a negatívne sociálne vplyvy a pozitívne vplyvy na životné prostredie.

II. Pripomienky a návrhy zmien: Komisia uplatňuje k materiálu obyčajné pripomienky a odporúčania:

K doložke vybraných vplyvov

Predkladateľ v doložke vybraných vplyvov, ako aj ostatných častiach materiálu uvádza, že návrh zákona nemá vplyv na rozpočet verejnej správy. V návrhu zákona sú však viaceré ustanovenia, pri ktorých možno predpokladať vplyvy tak na príjmy, ako aj výdavky rozpočtu verejnej správy.

1. Na strane príjmov môžu mať vplyvy navrhované zmeny v pokutách (§ 117 zákona č. 79/2015 Z. z.), ako aj navrhované zrušenie niektorých správnych poplatkov (úpravy § 97 zákona č. 79/2015 Z. z.) a následné úpravy sadzobníka správnych poplatkov v zákone NR SR č. 145/1995 Z. z.

2. Na strane výdavkov sa ministerstvám, ostatným ústredným orgánom štátnej správy a ich podriadeným organizáciám ukladá povinnosť používať pri svojej činnosti iba nápoje vo vratných zálohovaných obaloch.

3. Ďalej sa navrhuje zabezpečovanie odbornej prípravy pre žiadateľov o odborné spôsobilosti v odpadovom hospodárstve po odbornej aj organizačnej stránke priamo MŽP SR bez uzavretia zmluvy s externou spoločnosťou a tiež sa navrhuje vypustiť ustanovenie o minimálnej frekvencii konania skúšok za účelom overenia odbornej spôsobilosti na autorizovanú spracovateľskú činnosť zabezpečovaných MŽP SR. Okresným úradom sa dopĺňa povinnosť zverejňovať zoznam subjektov, ktoré sa zaregistrovali na činnosti nakladania s odpadom podľa § 98 zákona č. 79/2015 Z. z., pričom tento zoznam má byť súčasťou informačného systému odpadového hospodárstva.

Vzhľadom na uvedené Komisia žiada v súlade s § 33 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako aj podľa platnej Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov dopracovať analýzu vplyvov na rozpočet verejnej správy, na zamestnanosť vo verejnej správe a financovanie návrhu, v ktorej predkladateľ kvantifikuje vplyvy predmetného návrhu zákona na rozpočet verejnej správy v jednotlivých rozpočtových rokoch. Uvádzame, že s predmetným materiálom bude možné súhlasiť pod podmienkou, že prípadné negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy budú rozpočtovo zabezpečené. Pokiaľ by sa vplyvy návrhu zákona vzhľadom na ich charakter nedali vyčíslieť alebo vzhľadom na ich navrhovanú účinnosť by sa týkali obdobia po roku 2023, žiadame ich popísať v časti 10. Poznámky doložky vybraných vplyvov.

Stanovisko MŽP SR:

1. V prípade vypustenia povinnosti mať udelený súhlas podľa § 97 ods. 1 písm. f) a podľa § 97 ods. 1 písm. t) bude predstavovať zníženie príjmov o 11 €, a to za úhradu správneho

poplatku za vydanie rozhodnutia o udelenie príslušného súhlasu a v prípade zmeny takéhoto rozhodnutia bude predstavovať zníženie príjmu o 4 €, a to tiež za úhradu správneho poplatku za vydanie zmeny rozhodnutia o udelenie súhlasu. Nakoľko počet vyššie uvedených súhlasov nie je možné vyčíslieť, nie je možné vyčíslieť ani o koľko sa znížia príjmy z dôvodu zrušenia týchto súhlasov a s tým súvisiacim zrušením/úpravou správnych poplatkov.

2. Predkladateľ návrhu má za to, že aplikácia/realizácia návrhu v praxi nebude mať žiadne finančné dopady na rozpočet verejnej správy, nakoľko návrh nezadáva povinnosť používania, a teda aj nákupu nápojov v uvedených obaloch. Ministerstvá, ostatné ústredné orgány štátnej správy a ich podriadené organizácie môžu v rámci svojej činnosti namiesto kupovaných nápojov používať pitnú vodu. Cieľom návrhu je zamedziť nadmernému vzniku odpadu z obalov vznikajúceho pri činnosti uvedených organizácií.

3. V rámci prípravy súčasne platného zákona bola v doložke vplyvov posudzovaná aj odborná príprava pre žiadateľov o odborné spôsobilosti v odpadovom hospodárstve. Novelou zákona sa navrhuje zabezpečovanie odbornej prípravy pre žiadateľov o odborné spôsobilosti v odpadovom hospodárstve po odbornej aj organizačnej stránke priamo ministerstvom bez uzavretia zmluvy s externou spoločnosťou, teda predpokladá sa pozitívny vplyv na rozpočet verejnej správy. Zníženie nákladov za absolvovanie odbornej prípravy pre uchádzačov sa očakáva aj vďaka využitiu priestorov v správe ministerstva (v závislosti od počtu uchádzačov).

Ďalej sa navrhuje vypustiť ustanovenie o minimálnej frekvencii konania skúšok za účelom overenia odbornej spôsobilosti na autorizovanú spracovateľskú činnosť zabezpečovaných MŽP SR. Neočakávajú sa žiadne vplyvy navrhovanej zmeny vzhľadom na skutočnosť, že skúšky sa aj naďalej budú konať v rovnakej frekvencii, a to podľa potreby prihlásených uchádzačov (v závislosti od počtu uchádzačov a lehôt platnosti osvedčení).

Okresným úradom sa dopĺňa povinnosť zverejňovať zoznam subjektov, ktoré sa zaregistrovali na činnosti nakladania s odpadom podľa § 98 zákona č. 79/2015 Z. z., pričom tento zoznam má byť súčasťou informačného systému odpadového hospodárstva. Neočakávajú sa vplyvy na štátnu správu, keďže samotné zverejnenie zoznamu sa udeje zmenou nastavení v elektronickom prostredí informačného systému.

Navrhovaná zmena môže mať za následok pozitívny vplyv na zaregistrované podnikateľské subjekty zvýšením podnikateľských príležitostí. Na služby nakladania s odpadom, ktoré sú predmetom registrácie, bude možné vybrať si oprávnenú spoločnosť z tohto zoznamu (a to aj v prípade, ak je objednávateľ zo zahraničia).

K analýze vplyvov na podnikateľské prostredie

Navrhujeme dopracovať súhrnnú tabuľku nákladov regulácie 3.3.4. Navrhujeme ju doplniť v časti priame finančné náklady v nadväznosti na skutočnosti uvedené v bode 3.3.1. Ďalej konštatujeme, že súhrnná tabuľka uvádza len vyčísliteľné pozitívne náklady na PP. Reguláciou sa však zavádzajú aj náklady, ktoré predkladateľ uvádza ako nekvantifikovateľné. Preto celkové náklady, ako na jedného podnikateľa, tak aj na celé prostredie nezodpovedajú celkovému vplyvu na prostredie a minimálne je potrebné uvádzať

nepriame náklady na 1 podnikateľa ako: -80+ N/A, administratívne náklady -11,45+ (ďalšie uvádzané) a rovnako celkové -91,45 +N/A. Podobne potom aj u nákladov na celé PP.

Stanovisko MŽP SR:

V súvislosti so zmenami periodicity zasielania osvedčení o evidencii vozidla časť I a časť II policajnému zboru nevznikajú dotknutým osobám priame finančné náklady.

3.3.4 Súhrnná tabuľka nákladov regulácie bola upravená v zmysle pripomienok.

K analýze sociálnych vplyvov

Keďže podľa predkladateľa kvantifikácia pozitívnych a negatívnych vplyvov predloženého návrhu na hospodárenie domácností nie je možná z dôvodu chýbajúcich údajov, odporúčame analýzu sociálnych vplyvov v bode 4.1 doplniť aspoň o modelové príklady na 1 domácnosť/1 spotrebiteľa. Resp. uviesť aspoň príklady – za účelom prezentovania vplyvov navrhovaných opatrení na obyvateľstvo – napr. pri akom správaní (v akých situáciách) spotrebiteľa dôjde k negatívnemu vplyvu na jeho výdavky a pri akom nedôjde k žiadnemu vplyvu, resp. dôjde k pozitívnemu vplyvu.

Stanovisko MŽP SR:

Analýza sociálnych vplyvov bola dopracovaná v bode 4.1. Bol dopracovaný model správania sa člena domácnosti s dopadom, kedy dochádza k zvýšeniu výdavkov domácnosti.

V bode 4.2 analýzy sociálnych vplyvov je potrebné uviesť hodnotenie opatrení predloženého návrhu zákona, ktoré prispievajú k vyššej informovanosti spotrebiteľa.

Stanovisko MŽP SR:

Bod 4.2 bol dopracovaný v zmysle pripomienky.

III. Záver: Stála pracovná komisia na posudzovanie vybraných vplyvov vyjadruje

súhlasné stanovisko s návrhom na dopracovanie

s materiálom predloženým na predbežné pripomienkové konanie.

IV. Poznámka: Predkladateľ zapracuje pripomienky a odporúčania na úpravu uvedené v bode II a uvedie stanovisko Komisie do doložky vybraných vplyvov spolu s vyhodnotením pripomienok.

Nesúhlasné stanovisko Komisie neznamená zastavenie ďalšieho schvaľovacieho procesu. Stanovisko Komisie slúži ako podklad pre informované rozhodovanie vlády Slovenskej republiky a ďalších subjektov v rámci schvaľovacieho procesu. Predkladateľ má možnosť dopracovať materiál podľa pripomienok a zaslať ho na opätovné schválenie Komisie, ktorá môže následne zmeniť svoje stanovisko.